

Przedmiotowe Zasady Oceniania
w Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Sportowymi
w Międzyrzeczu
PRZYRODA

Program nauczania:

Program nauczania przyrody w szkole podstawowej „Przyroda. Klasa 4”

(autorzy programu: Ewa Gromek, Ewa Kłos, Wawrzyniec Kofta, Ewa Laskowska, Andrzej Melson)

W nauczaniu korzysta się z:

- **podręcznika:** Przyroda 4., Ewa Gromek, Ewa Kłos, Wawrzyniec Kofta, Ewa Laskowska, Andrzej Melson, wyd. WSiP.
- **zeszytu ćwiczeń:** Przyroda. Zeszyt ćwiczeń. Klasa 4., Ewa Gromek, Ewa Kłos, Wawrzyniec Kofta, Ewa Laskowska, Andrzej Melson, wyd. WSiP.
- **atlasu:** Przyroda. Klasa 4., wyd. WSiP.

Program realizowany jest:

Kl. IV – 2 godziny tygodniowo

Nauczyciel na pierwszych zajęciach edukacyjnych każdego roku szkolnego informuje uczniów o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z przyrody i przedstawia uczniom opracowane przez siebie i zatwierdzone przez dyrektora PZO. Fakt zapoznania uczniów ze sposobami sprawdzania osiągnięć edukacyjnych oraz PZO potwierdzony jest odpowiednim zapisem w dzienniku lekcyjnym.

I Cele kształcenia – wymagania ogólne

Wiedza.

1. Opanowanie podstawowego słownictwa przyrodniczego (biologicznego, geograficznego, z elementami słownictwa fizycznego i chemicznego).
2. Poznanie różnych sposobów prowadzenia obserwacji i orientacji w terenie.
3. Poznanie planów i map jako źródeł informacji geograficznych.
4. Poznanie układów budujących organizm człowieka (kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy).
5. Poznanie przyrodniczych i antropogenicznych składników środowiska, rozumienie prostych zależności między tymi składnikami.
6. Poznanie cech i zmian krajobrazu w najbliższej okolicy szkoły.

Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

1. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, w tym korzystanie z różnych pomocy: planu, mapy, lupy, kompasu, taśmy mierniczej, lornetki itp.
2. Wykonywanie obserwacji i doświadczeń zgodnie z instrukcją (słowną, tekstową i graficzną), właściwe ich dokumentowanie i prezentowanie wyników.
3. Analizowanie, dokonywanie opisu, porównywanie, klasyfikowanie, korzystanie z różnych źródeł informacji (np. własnych obserwacji, badań, doświadczeń, tekstów, map, tabel, fotografii, filmów, technologii informacyjno-komunikacyjnych).
4. Wykorzystanie zdobytej wiedzy o budowie, higienie własnego organizmu w codziennym życiu.
5. Stosowanie zasad dbałości o własne zdrowie, w tym zapobieganie chorobom.
6. Wskazywanie przystosowań organizmów do środowiska życia i zdobywania pokarmu.
7. Dostrzeganie zależności występujących między poszczególnymi składnikami środowiska przyrodniczego, jak również między składnikami środowiska a działalnością człowieka

II. Formy oceniania wiadomości i umiejętności uczniów

a. Obowiązkowe formy oceniania:

- prace klasowe, diagnozy,
- sprawdziany,
- prace długoterminowe (np. model, album, zielnik, dziennik pogody).

b. Dodatkowe formy oceniania

- wypowiedzi ustne,
- kartkówki,
- przygotowanie do lekcji,
- praca w grupie,

- udział w konkursach przyrodniczych i ekologicznych,
- aktywność na lekcji,
- zadania domowe.

Przewiduje się co najmniej cztery oceny w semestrze w tym dwie z prac klasowych.

III. Zasady oceniania

Podstawą oceniania uczniów są Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania oraz Statut Szkoły.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Uczeń musi się poddać wszystkim obowiązkowym formom sprawdzania wiedzy (pkt. II).
3. W przypadku niepoddania się przez ucznia danej, koniecznej formie sprawdzania osiągnięć w odnośnej rubryce wstawia się znak „0”, a po poddaniu się jej w miejsce „0” wpisuje się uzyskaną przez ucznia ocenę, która jest liczona do średniej ważonej.
4. Jeśli uczeń był nieobecny podczas sprawdzania wiedzy i umiejętności określonych jako obowiązkowe, musi się im poddać w terminie uzgodnionym z nauczycielem – nie później jednak niż do dwóch tygodni od daty przeprowadzania go w szkole lub od powrotu do szkoły po czasowej nieobecności. W przypadku ponownej nieobecności ucznia po powrocie do szkoły w ustalonym terminie pisze on pracę kontrolną o tym samym stopniu trudności – w sytuacjach uzasadnionych nauczyciel może zwolnić ucznia z tego obowiązku.
5. Jeśli uczeń nie poddał się którejś z form sprawdzania wiedzy z przyczyn nieusprawiedliwionych i nie skorzystał z możliwości poddania się temu sprawdzeniu w regulaminowym terminie, nauczyciel traktuje brak oceny z danej partii materiału jako ocenę niedostateczną i uwzględnia to przy klasyfikacji.
6. Odmowa odpowiedzi ustnej przez ucznia jest równoznaczna z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.
7. Uczeń ma prawo do jednokrotnej próby poprawienia oceny niedostatecznej lub dopuszczającej z pracy klasowej w trybie uzgodnionym z nauczycielem, jednak nie później niż w ciągu 2 tygodni od daty jej wystawienia. Poprawiona ocena odnotowywana jest w dzienniku zamiast poprawianej i brana pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej lub rocznej.
8. Uczeń ma prawo 2 razy być nieprzygotowany do lekcji w ciągu półrocza bez uzasadniania przyczyny. Swoje nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed każdą lekcją. Nauczyciel wpisuje wówczas do dziennika lekcyjnego skrót „np”. Nieprzygotowanie, o którym mowa wyżej, obejmuje również zadania domowe oraz braki zeszytów z pracami domowymi. Nieprzygotowanie nie obowiązuje gdy była zaplanowana praca kontrolna lub zadanie długoterminowe. Po zgłoszeniu nieprzygotowania uczeń nie jest pytany, nie pisze kartkówki, ale ma obowiązek uczestniczenia w bieżącej lekcji.

9. Uczeń nie pisze pracy kontrolnej w dniu, w którym przyszedł do szkoły po dłuższej, minimum tygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności.
10. Za reprezentowanie szkoły w różnych konkursach uczeń może otrzymać częściową ocenę celującą z przedmiotu, z którego była sprawdzana wiedza lub umiejętności.
11. Za wykonanie dodatkowych prac nadobowiązkowych nauczyciel może wstawić uczniowi ocenę celującą, bardzo dobrą lub dobrą. Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do ustalenia oceny niedostatecznej.
12. Przed przeprowadzeniem diagnozy uczniowie powinni być poinformowani o jej zakresie, wymaganiach i terminie. Ocen z diagnozy wstępnej nie liczy się do średniej ważonej przy klasyfikacji.
13. Jeżeli uczeń zachowuje się niewłaściwie w czasie kontrolnych prac – sprawdzianu, testu lub kartkówki tj. ściąga, zagląda do kolegi w ławce, odwraca się do kolegi, nie odkłada długopisu na prośbę nauczyciela (sygnał zakończenia pracy) wtedy, uzyskuje ocenę niedostateczną.
14. Za nieodrobienie pracy domowej zadanej na poprzedniej lekcji uczeń otrzymuje minusa lub ocenę niedostateczną, w zależności od trudności pracy domowej.
15. Osiągnięte sukcesy w konkursach przedmiotowych wpływają podwyższenie oceny z przedmiotu.

IV. Informacje uczniów i ich rodziców / opiekunów o ocenach i terminach

1. Wszystkie oceny są jawne i podawane na bieżąco, uzasadniane przez nauczyciela.
2. Sprawdzone i ocenione pisemne prace klasowe uczeń może zabrać do domu, a jego rodzice (prawni opiekunowie) zapoznają się z wytworem pracy ucznia, co potwierdzają swoim podpisem. Uczeń zobowiązany jest do przyniesienia podpisanej pracy kontrolnej na następną lekcję i oddania jej nauczycielowi
3. Termin oddawania poprawionych i ocenionych prac pisemnych wynosi 14 dni (termin może ulec wydłużeniu ze względu na święta lub chorobę).
4. Rodzice (prawni opiekunowie) są informowani o ocenach na wywiadówkach szkolnych oraz na spotkaniach indywidualnych na prośbę rodzica (prawnego opiekuna), nauczyciela lub ucznia.
5. Wymagania z przedmiotu w zakresie wiadomości i umiejętności są uczniom przedstawione na początku roku szkolnego, na lekcji organizacyjnej, a także na bieżąco na każdej lekcji i na tydzień przed sprawdzianem.

V. Zasady ustalania oceny:

a) cząstkowej

1. Wypowiedzi ustne – oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii przyrodniczej, zgodność z poziomem wymagań, umiejętność ilustrowania wypowiedzi przez wykorzystanie pomocy naukowych (modele, tablice) lub wykonanie wykresu, rysunku itp. oraz płynność wypowiedzi.

Kryteria oceniania:

- celujący- odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykracza poza obowiązujący program nauczania, zawiera własne przemyślenia i oceny.
- bardzo dobry- odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi.
- dobry- odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia.
- dostateczny- uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe.
- dopuszczający- niezbyt precyzyjne odpowiedzi na pytania nauczyciela, braki w wiadomościach i umiejętnościach, podanie nazwy zjawiska lub procesu przy pomocy nauczyciela.
- niedostateczny- uczeń nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela, ma braki w wiadomościach koniecznych.

2. Prace pisemne

- praca klasowa, diagnoza- zapowiedziana z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem pisemna wypowiedź ucznia obejmująca określony przez nauczyciela szerszy zakres materiału (np. dział).
- sprawdzian- zapowiedziana z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem pisemna wypowiedź ucznia obejmująca określony przez nauczyciela zakres materiału trwająca do 20 minut,
- kartkówka - pisemna wypowiedź ucznia obejmująca zagadnienia z ostatniej lekcji, może być zapowiedziana,
- Przy ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

poniżej 30% punktów		niedostateczny
30%	49%	dopuszczający
50%	69%	dostateczny
70%	84%	dobry
85%	95%	bardzo dobry
96%	100%	celujący

3. Prace domowe – przy ocenie bierze się pod uwagę: zrozumienie tematu, stopień wyczerpania materiału, sposób prezentacji (selekcja materiału rzeczowego, logiczne wiązanie faktów, dostrzeganie związków przyczynowo- skutkowych, własne refleksje), konstrukcję pracy i jej szatę graficzną (estetyka, czytelność) oraz samodzielność i wykorzystanie różnych źródeł wiedzy. Zasady oceniania jak w pkt. 1. Za brak zadania domowego uczeń otrzymuje znak „np” (patrz III. 8). Każdy kolejny brak zadania domowego odnotowuje się oceną niedostateczną (za brak zadania domowego uznaje się jego brak całkowity jak i częściowy). Uczeń zobowiązany jest uzupełnić brakujące zadanie domowe.

4. Prace długoterminowe – przy ustalaniu oceny brane są pod uwagę: samodzielność, wartość merytoryczna, oryginalność i pomysłowość, estetyka wykonania, sposób prezentacji wyników, korzystanie z materiałów źródłowych i sprzętu, precyzyjność, stopień zaangażowania i możliwości ucznia. Zasady oceniania jak w pkt. 1

5. Aktywność na lekcji – przy ocenie bierze się pod uwagę: wiedzę i umiejętności, umiejętność pracy w grupie, systematyczność, samodzielność, zaangażowanie, odkrywczność, możliwości ucznia. Za szczególną aktywność uczeń może otrzymać ocenę . Aktywność oceniana może być także „+” i „-„ . Uczeń otrzyma ocenę celującą, gdy zgromadzi pięć plusów, bardzo dobrą, gdy zgromadzi cztery plusy, gdy ich nie osiągnie na koniec semestru mogą być zamienione, odpowiednio przy trzy plusy, na ocenę dobrą, a dwa na dostateczną. Trzy minusy są równoznaczne z oceną niedostateczną. Na zamianę plusów w tym przypadku zgodę musi wyrazić uczeń. Niewykorzystane plusy i minusy nie przechodzą na II semestr.

6. Przygotowanie do lekcji - obejmuje: zeszyt, zeszyt ćwiczeń, inne pomoce potrzebne do lekcji. Brak niezbędnych pomocy odnotowywany będzie „np,, (patrz III. 8). Każdy kolejny (notoryczny) brak materiałów do pracy opisuje się oceną niedostateczną. Brak zeszytu (przedmiotowego), w którym należało na daną lekcję wykonać zadanie domowe, jest równoznaczny z brakiem zadania domowego.

7. Praca w grupie- podczas oceny pracy grupowej uczniów pod uwagę bierze się

- efekt końcowy,
- sposób prezentacji,
- zaangażowanie ucznia,
- stopień wywiązywania się z powierzonych zadań,
- umiejętność współpracy z grupą,
- kreatywność, pomysłowość.

Ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub indywidualny uczeń. Zasady oceniania pracy w grupie jak w pkt. 5.

b) oceny klasyfikacyjnej śródrocznej oraz rocznej

1. Oceny bieżące i oceny klasyfikacyjne śródroczne oraz roczne w kl. IV ustala się w stopniach według skali:

stopień celujący – 6
stopień bardzo dobry – 5
stopień dobry – 4
stopień dostateczny – 3
stopień dopuszczający – 2
stopień niedostateczny – 1

2. Poszczególnym ocenom przypisuje się następujące wagi:

- ocena z pracy klasowej, diagnozy- waga 3,
- ocena ze sprawdzianu – waga 2,
- pozostałe oceny- waga 1.

3. Ocena śródroczna, roczna i końcowa jest średnią ważoną wszystkich ocen bieżących w danym półroczu.

4. Średnią ważoną z ocen oblicza się wg algorytmu:

$$\text{ocena} = \frac{3 \cdot a + 2 \cdot b + 1 \cdot c}{3 \cdot n_3 + 2 \cdot n_2 + 1 \cdot n_1}$$

a - suma ocen wagi 3,

b – suma ocen wagi 2,

c – suma ocen wagi 1,

n_1 – ilość ocen możliwych do uzyskania wagi 1,

n_2 – ilość ocen możliwych do uzyskania wagi 2,

n_3 – ilość ocen możliwych do uzyskania wagi 3;

- jeśli średnia ważona jest liczbą większą niż 5,25 i mniejszą lub równą 6,00 – ocena celujący;
- jeśli średnia ważona jest liczbą większą niż 4,50 i mniejszą lub równą 5,25 - ocena bardzo dobry;
- jeśli średnia ważona jest liczbą większą od 3,50 i mniejszą lub równą 4,50 – ocena dobry;
- jeśli średnia ważona jest liczbą większą od 2,50 i mniejszą lub równą 3,50 - ocena dostateczny;
- jeśli średnia ważona jest większa niż 1,50 i mniejsza lub równa 2,50 – ocena dopuszczający;
- jeśli średnia ważona jest mniejsza lub równa 1,50 – ocena niedostateczny.

5. Ocenę klasyfikacyjną za pierwsze półrocze przepisuje się na drugie półrocze i nadaje się jej wagę 3.

6. Znak graficzny „parafka” oznacza fakt oglądania pracy przez nauczyciela, a nie sprawdzania zawartości merytorycznej.

VI. Ubieganie się o wyższą niż przewidywana ocena semestralna lub roczna.

1. Uczeń może ubiegać się o wyższą o jeden stopień niż przewidywana ocena półroczna lub roczna na zasadach określonych w WZO

2. Uczeń musi przedstawić prowadzony na bieżąco przez siebie zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń

Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PZO, rozstrzygnięte będą zgodnie z WZO, Statutem szkoły oraz z rozporządzeniem MEN.

Opracowała: mgr Dominika Skrzypczak